

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW	3. Miejscowość SŁONE
1. Nazwa HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI SŁONE	2. Czas powstania XIII w. - XIX w.
9. Materiały graficzne	4. Adres (ulica, nr posesji) UKŁAD RURALISTYCZNY 5. Przynależność administracyjna województwo: DOLNOŚLĄSKIE powiat: KŁODZKI gmina: KUDOWA-ZDRÓJ 6. Współrzędne geograficzne 50° 26' 11.48" N 16° 12' 41.958" E 7. Użytkowanie obecne MIESZKALNE 8. Stan zachowania 5

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

NAZWY: Slane, Slanei, Schloin, Slaney, Schnellau

HISTORIA: Pierwsza udokumentowana wzmianka o wsi Słone pochodzi z 1403 r., jednak powstała najprawdopodobniej w 2 poł. XIII w. Pierwotnie osada należała do dóbr Hornle. Pierwszy znany właściciel rycerz Olbranek, wieś przechodziła następnie w kolejne ręce okolicznych rycerzy. W 1601 r. osada została sprzedana miastu Nachod i pozostała jego własnością do II wojny światowej. Według zapisków pochodzących z 1653 r. osadę zamieszkiwało 13 gospodarzy i 15 rolników. Pod koniec XVIII w. Słone przeżywało dynamiczny rozwój zasiedlenia - odnotowano tu 70 zagrodników i 10 kmieci, ponadto folwark z domem pańskim i dwa młyny. Miejscowość, wraz z całym Hrabstwem Kłodzkim, przypadła Prusom po I wojnie śląskiej. Po reorganizacji Prus w 1815 r. wieś funkcjonowała administracyjnie w granicach prowincji śląskiej. W 1840 r. w Słone istniało 108 domów, w których pracowało 88 krosien bawełnianych. W 1905 r. do wsi dojechała kolej, jednak nie wpłynęło to na ożywienie miejscowości, która zachowała swój rolniczy charakter - w tym okresie zamieszkiwało ją 1039 osób, zanotowano 133 domy. W 1973 r. Słone włączono jako część miasta Kudowy Zdroju.

Wieś ma charakter łańcuchówki - dwie główne drogi położone są po obu stronach potoku Kilkawa. Zabudowę stanowią przede wszystkim murowane budynki mieszkalne. Historyczny układ ruralistyczny jest dobrze zachowany i widoczny w terenie

Istniejące zagrożenia, postulaty konserwatorskie, źródła i literatura – załącznik do karty ewidencyjnej nr 1.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

20 lipca 2024 r.

Adamina Modrzejewska

ZAŁĄCZNIK DO KARTY EWIDENCYJNEJ

Nr 1

1. Miejscowość	SŁONE (OB. W GRANICACH ADMINISTRACYJNYCH MIASTA KUDOWA-ZDRÓJ)		5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres	6. Zawartość załącznika
2. Gmina	KUDOWA ZDRÓJ		HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI SŁONE	ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA POSTULATY KONSERWATORSKIE ŹRÓDŁA I LITERATURA
3. Powiat	KŁODZKI			
4. Województwo	DOLNOŚLĄSKIE			

ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA:

- a) zatracenie historycznie ukształtowanego układu ruralistycznego wsi wynikające z intensywnego rozwoju zabudowy mieszkaniowej
- b) przebudowa i niezgodne z doktryną konserwatorską prace remontowe historycznej zabytkowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej
- c) utrata historycznie ukształtowanego krajobrazu kulturowego spowodowane ahistoryczną i niekontrolowaną budową nowych obiektów mieszkalnych

POSTULATY KONSERWATORSKIE:

- a) zachowanie historycznej dominanty w krajobrazie jaką jest wieża kościoła pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny
- b) budowa nowych obiektów z zastosowaniem materiałów występujących w budownictwie lokalnym oraz z zachowaniem cech charakterystycznych dla Kotliny Kłodzkiej
- c) prace remontowe i modernizacyjne przy historycznej zabudowie mieszkalnej i gospodarczej należy prowadzić z zachowaniem i poszanowaniem oryginalnej substancji zabytkowej
- d) zachowanie i uzupełnienie historycznie ukształtowanych założeń zieleni
- e) zachowanie i konserwacja małej architektury sakralnej
- f) prace przy obiektach zabytkowych należy prowadzić w uzgodnieniu ze służbami konserwatorskimi

ŹRÓDŁA I LITERATURA

Archiwum Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu, Delegatura w Wałbrzychu

Kica E., Uszałowicz-Piąty B. *Wytyczne konserwatorskie do planu zagospodarowania przestrzennego m. Kudowa Zdrój*, Wrocław 1994.

Bibliografia

Brygier W., Dudziak T., Chomiak I., *Ziemia Kłodzka*, Pruszków 2010.

Dehio-Handbuch der Kunstdenkmäler in Polen Schlesien, Berlin 2005.

Knie J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, 1845.

Słownik geografii turystycznej Sudetów, T. 13: Góry Słowe, Wrocław 1994.

Kartografia

Messtischblatt Lewin 5563, ok. 1919 r.

Opracowanie załącznika:
(data i podpis)

20 lipca 2024 r.

Adamina Modrzejewska

